

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA
2. Kolokvium energetického práva
Rozvoj jaderné energetiky v Evropské unii
Brno, 5. června 2025

Druhé Kolokvium energetického práva, konané dne 5. června 2025 na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, bylo věnováno aktuálním právním, politickým a ekonomickým aspektům rozvoje jaderné energetiky v Evropské unii. Odborníci z oblasti akademie, státní správy a energetického sektoru se zabývali tématy souvisejícími s implementací nového Nařízení o zahraničních subvencích (FSR), proměnou evropské jaderné politiky, právním rámcem odpovědnosti za jaderné škody, jakož i praktickými otázkami výstavby, provozu a financování jaderných elektráren. Zvláštní pozornost byla věnována regulatorním výzvám spojeným s diverzifikací dodávek jaderného paliva a možnostem rozvoje malých modulárních reaktorů (SMR) v evropském kontextu. Diskuse ukázaly, že další rozvoj jaderné energetiky bude záviset na regulatorní stabilitě, technologické otevřenosti a schopnosti evropské spolupráce.

První panel: Nařízení o zahraničních subvencích – důsledky nejen pro energetický sektor

Panel se zaměřil na Nařízení (EU) 2022/2560 o zahraničních subvencích (FSR), které zavádí nový nástroj kontroly nad finanční podporou poskytovanou třetími státy subjektům působícím na jednotném trhu.

Petr Solský (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže) představil základní principy FSR, zejména notifikační povinnosti, dohled nad veřejnými zakázkami a pravomoci Evropské komise.

Veronika Křivánková (EP Industries) se věnovala praktickým dopadům FSR na přípravu energetických projektů a upozornila na výkladové nejasnosti a regulatorní rizika.

Jan Kupčík (Schoenherr) analyzoval aplikaci FSR v souvislosti s výstavbou nového jaderného bloku v Dukovanech, a to zejména v otázkách identifikace zahraničních příspěvků a jejich souběhu s ostatními právními režimy.

Politický vývoj jaderné energetiky v EU

Václav Trejbal (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR) přiblížil proměnu evropské jaderné politiky, která v posledních letech prošla zásadní revizí. Zdůraznil zařazení jaderné energie do EU Taxonomie udržitelných financí, reformu trhu s elektřinou (Nařízení 2024/1747) a Net Zero Industry Act (2024/1735). Věnoval se rovněž unijním opatřením na snížení závislosti na ruském jaderném palivu, včetně role Agentury Euratomu pro zásobování a požadavku na národní plány diverzifikace. Zmínil také změny postojů některých členských států k jaderné energetice. Prezentace nabídla ucelený pohled na současný politicko-regulační rámec a očekávaný vývoj v kontextu evropských klimaticko-energetických cílů.

Právní rámec odpovědnosti za jaderné škody

Jakub Handrlica (Právnická fakulta Univerzity Karlovy) přednesl systematickou analýzu právní úpravy odpovědnosti za jaderné škody v českém právním řádu, včetně její vazby na mezinárodní

smluvní rámec. Zvláštní pozornost věnoval vztahu vnitrostátní úpravy k mezinárodním harmonizačním procesům. Diskuse se zaměřila na to, do jaké míry stávající režim reflektuje technologický vývoj a zajišťuje ochranu veřejných zájmů, včetně přeshraničních aspektů.

Druhý panel: Právní otázky spojené s výstavbou a provozem jaderných elektráren

Ivan Telecký (Allen & Overy) se zaměřil na právní režimy výstavby jaderných elektráren, s důrazem na smluvní modely (EPC, partnering), alokaci rizik a regulační rámce. Představil využití vzorových smluvních dokumentací (FIDIC, NEC, JCT), strukturu závazkových vztahů a řešení sporů. Zdůraznil význam právní jistoty a řízení rizik jako předpokladů pro úspěšnou realizaci složitých infrastrukturních projektů.

Zora Mistríková (Slovenské elektrárny) představila výzvy spojené se zastavením importu jaderného paliva z Ruské federace a následnou diverzifikací dodavatelských řetězců. Popsala komplikace spojené s navazováním nových kontraktů, logistikou a certifikací dodavatelů. Upozornila na omezenou dostupnost kapacit v oblastech konverze, obohacování a palivového inženýrství, jakož i na absenci některých typů obohaceného uranu na trhu. Zdůraznila roli Agentury pro zásobování Euratomu při schvalování smluv a povinnosti notifikace vůči Evropské komisi. V závěru se věnovala právním aspektům zadávání veřejných zakázek v oblasti služeb palivového cyklu.

Lubomír Antal (Slovenské elektrárny) diskutoval financování jaderných projektů na menších trzích. Na příkladu Mochovců analyzoval vývoj finančních struktur, rizika časových a nákladových odchylek a význam různých vlastnických modelů. Upozornil na omezenou likviditu a regulační omezení v menších zemích a na potřebu nástrojů, jako jsou záruky, stabilizační mechanismy či dlouhodobé smlouvy, které zvyšují důvěru investorů. Závěrem akcentoval význam právní a tržní předvídatelnosti.

Malé modulární reaktory: Regulační výzvy a příležitosti v evropském kontextu

Urban Rusnák (Právnická fakulta MU) se ve svém vystoupení zaměřil na malé modulární reaktory (SMR) jako perspektivní nástroj pro dekarbonizaci průmyslu, posílení energetické bezpečnosti a diverzifikaci nízkouhlíkového mixu. Vyzdvihl význam modulární výstavby, pasivních bezpečnostních prvků a potřebu regulační harmonizace. Na příkladech z Česka, Slovenska, Francie a Nizozemska ilustroval rozdílný přístup členských států a zdůraznil význam standardizace a vzájemného uznávání licencí jako předpokladu efektivního nasazení SMR v EU.

Kolokvium potvrdilo, že jaderná energetika zůstává klíčovým prvkem evropské debaty o bezpečné, udržitelné a konkurenceschopné energetice. Zazněla široká shoda na tom, že pro její další rozvoj bude zásadní regulační stabilita, technologická otevřenost a mezinárodní spolupráce.